

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felolós szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények árszabály szerint számítottak.

A vizierők hasznosításáról.

A mióta a villamos áramot 100 kilométert jóval meghaladó távolságra vagyunk képesek nagyobb veszteségek nélkül elvezetni: azóta a vizierőknek értéke óriásilag emelkedett. Különösen nagy fontossága van a vizierőknek hazánkban, ahol az ipar fejlődésének még első szakát éljük.

A vizierőknek ezen nagy fontosságát a magyar kormány már másfél évtizeddel ezelőtt felismerte, midőn azoknak felvételét a földmívelésügyi miniszterium a vízrajzi osztálylyal megkezdte és immár az ide vonatkozó adatok évek óta állanak a nagyközönségnek is rendelkezésére.

Az általános ipari vízrajzi felvétel kerek-számban 1,700.000 lóerőt fedezett fel erősebb vízfolyásaink kihasználására alkalmasnak ítélt szakaszain.

Midőn ilyképpen az országnak eme óriási kincse meg volt állapítva: a következő lépésnek oda kellett irányulnia, hogy annak felhasználása elé a lehető legkevesebb jogi és adminisztratív gát gördítették. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az ide vágó törvényjavaslatot elkészítette s összes illetékes tényezőkkel letárgyalta.

Ha a politikai zavarok közbe nem jönnek, e javaslat ma már a törvényhozás előtt fekszen.

Habár ezen, a vízjogi törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslat első sorban a vizierők hasznosítását célozza, több oly intézkedést is foglal magában, melyek közgazdasági és közegészségi szempontokból is felette fontosak.

Nevezetesen az ártézi kutak furására nézve, nehogy a meglevők vízhozománya veszélyeztessen — megfelelő óvintézkedéseket statuál.

A városi és községi vízvezetékek vízfőire vagyis vízgyűjtő helyeire védő területet állapít meg.

Lehetővé teszi, hogy ipari, mezőgazdasági és közlekedési vállalatok maguk számára kikötő helyeket szerezzenek.

Mivel hazai viszonyaink között a vizierők értékesíthetőségének egyik főfeltételét képezi, hogy szélesre hajló klimatikus viszonyaink közepette a nedves évszak túlságos csapadék mennyisége felfogható és visszatartható legyen a száraz évszakok számára: azért messze menő kedvezmények vannak a törvényjavaslatban biztosítva a víztárolók, a nagy modern vízgyűjtő medencék, úgynevezett völgyzárak részére.

A víztárolás, vagyis inkább a mesterséges tógazdaság hazánkban már közel ezer éves múlt-

tal dicsekedhetik, és több helyütt a hal gazdaság és örlő ipar, sőt a bányászat és erdészet ilyen mesterséges víztárolásokra támaszkodik. Azonban a modern vízgazdaságba beillő ily építményeknek eddigelé még hiányával vagyunk. Nevezetesen a modern víztárolónak lehető nagy térfogatúnak kell lennie és hogy ennek megfelelően, a völgyet az erre alkalmas ponton, magas fallal, völgyzáró gáttal kell elzárni. E völgyzárakat kiváló sikerrel alkalmazzák már Franciaországban, Németországban, Indiában az Északamerikai Egyesült Államokban, hol öntözési, hol ármentesítési, hol pedig ipari célokra.

A völgyzárak költsége egy köbméter víztömegré tíz fillér és egy korona között változik. Mennyivel nagyobb a tárolt víz mennyisége, rendszerint annál olcsóbb egy köbméternek a tárolása. A költségeken kívül nagy nehézség mutatkozik abban is, hogy rendkívül nehéz e célra megfelelő területeket találni, és a magán tulajdon az ily területeken rendszerint utban áll. A javaslat szerint a hatósági rendelkezés alatt álló vizeken legalább is átlag száz lóerőt, szabad rendelkezés alatt álló vizeken pedig legalább is átlag ezer lóerőt kifejtő vízerőművekre és víztárolók céljaira *kiszajátításnak van helye*. Az engedélyesnek kötelezettséget kell vállalnia arra,

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCAJA.

Jövel tavasz!

Jövel tavasz!

Sugárral, dallal oh jövel!

Virápgalástod zsendülő mezőnkre

Pompázó tarkán terítsed el.

Jövel tavasz!

Már régen várunk.

Én Istenem, oly hosszú volt a tél!

Oly bántó már az erdők hallgatása!

Leheld a csóкод tar csalittra, fűkra,

Hogy rügybe szökjön újra a levél,

Siess tavasz!

A búgó vadgalambnak

Imitt-amott már hallottam szavát,

A kis pacsirta is megismeren olykor,

De nem dalol még vár, csak vár te rád!

Siess tavasz!

Dús, omló földjeinken

Több éve már, hogy szűken ad a mag,

Hogy aratáskor egy-egy gondbarázda

A szorgos gazda komlokán marad.

Vigyázz a magra, csirázó vetésre,

Hogy majd ha érünk búzaszentelésre

Hálás imádság szálljon ég felé,

S ha újra jő a télnek zúzmárja,

Legyen kenyér a gazda hajlokába

— Ne sirjon éhen a sok kis cseléd!

Benke Tibor.

A M U L T.

(Fabritsky Antal I. felvonásos társadalmi színműve.)
Petrozsényben először színe került 1909. április 28-án.

Egy merész fiatalember csupasz kézzel a tüzhöz nyúl. Egy vakmerő lépéssel, rövid pár jelenet alatt suggestiv erővel igyekszik bizonyítani tétele igazságát. Tagadd meg szülő a gyermekedet és ha arra kerül a sor, hogy a gyermekkel szembe kerülj, ő is megtagad téged és gyűlölettel fordul el tőled. Brutális befejezéssel példát statuál: ime nézd, itt van, igenis a vér vizzé is tud válni.

De nézzük a darab meséjét. Bégaváry őrnagy (Kóhalmi) hadnagy korában szeretőjévé tett egy szép, de

szegény leányt. Amikor a viszony következményei mutatkoztak, nem látva más megoldást, engedelmessékedik szülei akarátának, odahagyja régi környezetét s megy Galiciába ahová a parancs idézi. Ez eddig az előzmény amit később a darabból tudunk meg.

A függöny felmegy. Csinos uri szoba, egyszerű, polgári, de jómódra vall. Kint trombita szó, megjöttek a katonák. Jön Gálos (Dénés) ügyvéd, látjuk, tisztességes, köztisztviselőben álló polgár. Arca hideg, szava minden melegség nélkül való, de a szíve, az arany. Megismerjük Bellát (Déri Sári), Gálosék 16 éves gimnázista fiát, aki merő ellentéte az apjának, az hideg, kimért, ez csupa energia, halljuk extázisának kitörését, amikor a katonákról beszél, majd apjáról szól, szava csupa szeretet. Jön az édesanyja (Ihász Gizzi). Arca halvány, alakja megtört. Egy 16 éves fiu már sejt, faggatja hát anyját, de az elutasítja, kéri fiát, hagyja magára. A fiú elmegy.

Az asszony megtörik, sir, vége a jelennek, a tisztességnak, a becsületnek, itt a vezeklés, feltámadt a múlt.

Itt van, ide került, ide sodorta az ő kis városukba a sors Bégaváryt, aki birta őt, aki a gyermekének az apja, azé a gyereké, akit a becsületes Gálos a maga fiaként nevelt, aki egy pillatig sem gondolhatta, hogy Gálos nem az ő apja. Az asszony fél, reszket, ha a régi szerető felismerte, úgy vége, nincs menekvés. Bégaváry jön, az asszony elutasítja, ajtót mutat neki. Az

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA

:: CZIPŐ-, CSIZMA ÉS HADFELSZERELÉSI GYÁR. * * * CS. ÉS KIR. KÖZÖSSÉGSZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI. ::

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca Junger Samu házában

Elsőrangú készítményű férfi, női és gyermek lábbeliek, csizmák, munkás bakancsok eredeti gyári szabott árban árusítanak.

24—26

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

hogy az üzemnél nélkülözhető áramot a hatóságok által megállapítandó áron fogja másoknak, első sorban pedig városoknak és községeknek rendelkezésére bocsátani.

A magyarországi vízi erők kihasználása már is élénken foglalkoztatja úgy a belföldi, mint a külföldi vállalkozó köröket, s kétségtelen, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése után a vízi erők kihasználása terén élénk tevékenység fog megindulni.

Színházi hét.

Megállapított s lapunkban közölt műsor szerint a közönség élénk érdeklődése mellett, többnyire telt ház előtt folytak az elmúlt héten az előadások, melyeknek kimagasló mozzanata volt *Hunyadi Andor* vendégszereplése, aki *Don Pietro Caruso* 1. felvonásos színműben f. hó 24-én zsúfolt ház előtt lépett fel s teljesen kielégítette az érdeklődő várakozást, művészi készséggel s természetességgel kreálva a cím szerepét. Mesteri alakítása, kifejező, értelmes beszéde fogva tartották a ház figyelmét. A nyújtott élvezetért az ifjú petrozsényi színész zajosn megtapsolták, sokszor a lámpák elé hívták.

Fiatallámpákra a színi pályán szép jövő vár.

Az előadást *Késmárky Lujza* nagy tetszéssel fogadott műdala előzte meg; utána K. Molnár Bella énekelt szépen egy romarcot. Kóhalmi Andor „Csavargó” — magán jelenettel sokoldalúságának, ügyességének adta bizonyítékát. Böszörményi Béla dalai, coupléi nagyon tetszettek. Alakítása, ügyes maszkírozása ritka használhatóságot igazolják. Sokszor kellett közkívánatra kacagató produkcióit ismételnie.

Mult hó 25-én „A falu rossza” összevágó, jó előadásban ment, zsúfolt ház előtt.

Mult hó 26-án az önkéntes tűzoltó egyesület javára „A varázskeringő” ismételték. Nagyon kevesen voltak a színházban, ami feltűnő, mert ha az előadás nem is gyakorolt vonzó hatást, az üdvös cél előmozdítása a rendszerint áldozatkész — közönségünk közönyösségét érthetetlené teszi.

Mult hó 27-én „Az ördög” szép számú közönséget vonzott. Ez volt *Ihász Gizi* drámai szende bemutatkozása, melylyel a közönség rokonszenvét, tetszését megnyerte.

marad, kéri az asszonyt, hallgassa meg, felidézi a múltat. Az asszonyból kitör a vad kétségbeesés, hát mit akar, mért jött el, tönkretett életét újjáépítette egy becsületes ember oldalán, mit akar hát tőle, a férfit meglepi az egykor oly hűséges, odaadó szerető ellenkezése, érzelmei felkorbácsolják vérét, újra a magáénak akarja az asszonyt és a fiút is, akinek apja akar lenni.

Az asszony hidegen, fenyegetően elutasítja, hivatkozik a jelenre, mindenre mit szeret és becsül. A férfi brutális, a régi vágyak rabjává lesz, képtelen uralkodni érzelmein, a nőt vadul öleli, az asszony sikolt, menekül előle, amíg a férfi, csupa tűz és brutalitás. Az asszony kiáltására betoppan a férfi, aki egy pillanat alatt felismeri a helyzetet. Ez volt hát a csábító, e miatt nincs és nem lesz nyugta soha.

A nyugodt, higgadt emberből, kitör a sok éven át őrzött indulat, az elkeseredés. Megleckézteti az örnagyot. Előbb nyugodtan szól hozzá végül minden szavával sért, aljának, hitványnak mondja a katonát, az tűri egyideig sértését, de mikor a kartbojtra is érdemetlennek mondja, hát az kardot ránt. Egy pillanat és leszámoltak egymással. Ám az asszony közéjük ront, az íróasztalról felkapott papír vágó késsel leszurja az örnagyot. Béga-váry leroskad, a szurás halálos, végtusaja rövid lehet.

Az aradi vértanúk vesztőhelyének megváltása céljára rendezett diszeloadás íránt ápr. 28-án nem nyilvánult az az érdeklődés, amelyre számíthattunk a műsor alapján és a hazafias, magasztos célra való tekintettel.

A fák és madarak napja.

(Folytatás és vége.)

Immár mi is dicsekedhetünk az Arbor Day és Bird Day ünnepével; most van az intézmény meghonosításának évfordulója.

Annak megtudása, hogy derék néptanítónk a miniszter rendeletében megnyilatkozó intenciókat miként valósították meg és váltották csengő ércére, a kir. tanfelügyelőnek s legközvetlenebbül a gondnokságnak volna kötelessége, de úgy látszik, hogy ezt csak a tanítók idealizmusára kell bízunk s erősen hisszük azt is, hogy a közel jövőben a közép- és felsőiskolák is megfogják ülni a Fák és madarak napját; tovább épül az a fundamentum, melyet az elemi iskola kezdett építeni.

Az amerikai ifjuság lelkeben a madárkultusz alig pár év jártán mély gyökeret vert. Nem is csoda, hisz a fiatalságot nagy gondal készíti elő az iskola — Madárnapra! Hetenként legalább kétszer van „madárlecke” — hacsak 10—20 percre is. Tanulmányozzák a madár életét, fészkelésének módját, hasznát és — ami keveset egyik másik tesz! — a kárát is. Sőt újabban madárclubbokat is alakítottak az amerikai iskolák és a nagy nevű amerikai madártudós: Audubon, neve után címezzük. Tagságdíja is ugy ezeknek az ifjúsági egyesületeknek; havonta 2 cent (körülbelül 2 fillér) a díj.

A madárság közvetlen hasznát egy rövidke újság-cikkben nem lehet kifejezni, de minden művelt elme megérzi, tudja, hogy a madárság védelme nemcsak az egyes nemzeteknek, hanem az egész emberiségnek közös érdeke.

Hazánk képviselői ott jártak az 1902. évi párisi VI. nemzetközi ornithologiai kongresszuson, mely tudvalevőleg a madárvédelem törvényszerű védelmét sürgeti. Europa országai — sajátos, Olaszország kivételével, a hol tudvalevőleg ami vándormadarainkat utjuk közben pusztítják irtalmatlanul: fegyverrel, hálálal — hozzájárultak a nemzetközi megállapodásokhoz; 1905. decemberében az aláírt okiratokat kicserélték. A magyarországygyűlés az 1906. I. t.-c.-kel törvény erejére emelte a párisi megállapodásukat.

A törvény nyomtatott betűjének előfutárjaként, a Herman Ottó vezetése alatt álló Magyar Ornithologiai

központ munkált a madár védelem kultuszának terjesztésén, izmosításán. Rőpiratai, könyvei, közöttük Herman Ottónak: „A madarak hasznáról és káráról” című, népszerű stílusban írt pompás könyve sok ezer példányban forog az ország lakosainak kezén. Ingenyen kapja ezt minden néptanító. Megvan a népkönyvtárban, a Polgári olvasóköri könyvtárban és sok egyesnél. Nem is volna szabad ennek a könyvnek egyetlen magyar emberasztaláról sem hiányoznia. Hogy a Clernel nagy munkájának: „Magyarország Madarai”-nak is ott a helye a magyar ember könyvtárban és asztalán, azt csak melleleg mondjuk.

Erre a kis meditatoria a fa- és madár védelme készíti tollunkat s hogy a miniszter kiválóan nagyfontosságú rendeletének ez évi végrehajtása az egész járás területén a napokban fog végre hajtatni.

A néptanítóinkhoz intézett felhívás csak akkor valósulhat meg egész teljében, ha népünk mesterei okos utmutatót forgothatnának.

Kicsike barna könyv, a Krécsy Béláé: „A Fák és Madarak Napja az iskolában” címmel jelent meg, ennek a gondolat menetébe illeszkedett cikkünk is. Ez a munka pompás tájékoztatója volna tanítóinknak.

Elmondja a faültetés és a madarak ünnepének genezisést, fejtegeti a madarak becsét, kártevését — s megannyi téves hiedelmet világosít meg elmés szóval — ostromozza a madarak okatlan irtását, reafordítja a szót a madár védelmére, tanulmányozására s erre tömőtelően talpraesett tanácsot ad és kidolgozta magyar néptanító számára, a magyar madárnap tárgysorát! Formulát közöl a madárnap mindegyik programpontjához és sorai közé illeszti Jakab Ödönnek „Madarak védelme” című, közvelenségekben is megkapó szép költeményét.

Herman Ottónak munkája már sok ezer példányban forog közkézen, induljon belőle az ezek után másik sok ezer, mind, mind, hangosszavu tárogatóként fogja munkára sarkalni néptanítóinkat, a magyarnép mestereit. És ott, a Hermané mellett a helye Krécsy Béla okos könyvének is.

Az oktató, felvilágosító szó hatalma népszerűvé teszi, diadalra viszi a Fák és Madarak Napjának ünnepét s esztendőre vagy kettőre — számon kérhetjük majd a magyar földből sarjadzott munkát is.

L. S.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter május elsejétől számítandóan *Spiegel* Sándor m. kir. államvasuti mérnököt, a petrozsényi osztálymérnökség vezetőjét a VII. fizetési osztály 1-ső fokozatába: főmérnökké léptette elő, állásában való meghagyással. Ez a kitüntetés a valódi érdem méltó jutalmazása. Aligha van vonalszakasz az országban, ahol a műszaki teendők ellátása oly nagy felelősséget és kiváló feladatot róna az osztálymérnökségre, mint a piski—petrozsényi—lupényi vonalszakaszon s ahol az óriási forgalom lebonyolítása érdekében az utóbbi években oly nagyarányú építkezések s műtárgyak létesültek. Félévtized óta elismert szaktudással, önfelelődozásig menő munkássággal végezi és vezeti Spiegel Sándor főmérnök a petrozsényi m. kir. osztálymérnökség teendőit úgy a nagy közönség, valamint a felelősségek megnyugvására és megelégedésére. A kir. kormány elismerése ennek az érdemnek jutalmazása, melyhez őszintén gratulálunk.

— **Áthelyezés.** Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Jezeritzky* Elemér petrozsényi állami iskolai rendes tanítót saját kérelmére, hason minőségben a hódmezővásárhelyi állami iskolához helyezte át.

— **Halálozás.** Vármegyénk egyik népszerű, rokonszenves tagja, az erdélyi fejedelmi családok egyik sar-

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám. Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Egy liter víz ára palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, üdült gyomorhaj ellen
Borszéki főkut, az ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vészegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyúvíz ...

Kérdezze meg az orvosát és meg tudja, hogy a

természetes ásványvíz

Horgász, étvágygerjesztő
Káson-Salutaris
Répáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, üdült gyomorhajok ellen
Stojkal, cukorbetegség ellen

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel. 3-12

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

RAKTÁR: SCHÄFFER MIHÁLYNÁL PETROZSÉNYBEN.

jadéka, nagybarcsai Barcsay Ádám nyug. pénzügyi titkár elköltözött az élők sorából. Halála széles körben keltett igaz részvétet, amely a temetésen folyó hó 22-én impozáns módon nyilvánult. A mélyen sújtott család a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy nagybarcsai Barcsay Adámné, született nagybarcsai Barcsay Ágnes a maga és gyermekei nagybarcsai Barcsay Andor dr., Ákos és neje cseszeliczki Szilvássy Erzsébet, Ánici, Ádám, Adorján, Árisztid és Alice, továbbá a megboldogultnak testvérei nagybarcsai Barcsay Ilka és Etelka, valamint nagyszámú közeli és távoli rokonok nevében szomorodott szívével jelenti, hogy a szeretett férj, jó apa, testvér és rokon nagybarcsai Barcsay Ádám életének 60-ik, boldog házasságának 30-ik évében kedden, f. hó 20-án délután fél 4 órakor a halotti szentségek felvételével, rövid szenvedés után szeretteinek karjai közt örök álomra szenderült. A megboldogult hült tetemei csüttörtökön, f. hó 22-én d. u. 2 órakor Déván történendő beszentelése után Nagybarcsára szállítatnak és az ottani családi sírkertben a róm. kath. egyház szertartás szerint fognak örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat szombaton, f. hó 2-án d. e. 10 órakor a dévai róm. katolikus zárda templomában lesz az Egek urának bemutatva. Déva, 1909. április 20-án. Áldás poraira!

Nyilvános nyugtázás.

A petrozsényi kath. nőegylet javára rendezett színelőadás tiszta jövedelmeként átvett 80 koronát a kath. nőegylet; az önkéntes tűzoltó egyesület javára rendezett színelőadás jövedelmeként Kunhegyi Miklós igazgató által beszedett 20 koronát az önk. tűzoltó egyesület parancsnoksága nyilvánosan s közzönetel nyugtáza.

A petrozsényi körfűtőház építésére vonatkozólag a keresk. miniszterium által elrendelt helyszíni tárgyalás m. hó 29-én volt s oly értelemben történt a megállapodás, hogy a körfűtőház ki lesz helyezve a tárolóhoz, illetőleg az épülő vontató-pályaudvarra. Amit bizonyára örömmel vesz tudomásul Petrozsény közönsége.

Tüzeset. Kedre virradó éjjel tűz volt Petrozsényben. Éjfélután 2 órakor gróf Thorotzkayné Kendeffy Klára zsíl mellett telepén levő faház kigyuladt s leégett. 11 szegény család lakott az épületben, akik hajléktalankká lettek. A tüzkeletkezésének oka ismeretlen. Valószínű, hogy a személtládába dobott hamu között volt parázstól gyuladt meg a melléképület, mely szintén fából volt s onnan harapódzott át a lakóépületre, melyben 11 munkás család aludt, kiket a vész színhelyére sietett szomszédok költöttek fel s már akkor menekültek, midőn az egész tettő lángolt. Szerencsére életüket s holmijukat még megmenhették. A kár hivatalos becslés szerint 5000 korona, nagy biztosítás útján megtérül. De hol kapnak lakást a hajléktalanok? A petrozsényi nyomasztó lakásvizonyok között ez is olyan kérdés, amely a közérdeklődésnek tárgyat képezi. De van más tekintet is, amit ebből az alkalomból említés nélkül nem hagyhatunk. Ugyanis, Petrozsény fölött az égboltozatot már bevilágította a tűz, de vészjel sehonnan se hangzott. A bányatársulat gőzkürtje, majd később dobpergés, később valamelyik tűzoltó trombitája s még jóval később a róm. kath. templom tornyában félre vert harang kongása jelezte a veszedelmet. Ez azt bizonyítja, hogy Petrozsényben nincsen tűzörség s ennek folytán az egész háztömb, egy község rész elpusztul s számos család lesz hajléktalanná az óriási károsodástól eltekintve. Bár mennyire méltányoljuk önkéntes tűzoltóságunk buzgalmát, ez a tüzeset is bizonyítja, hogy a tűzoltóság a helyi viszonyok követelményének megfelelőleg kell szervezni s úgy, hogy állandó tűzörség s éjjel nappal szolgálatot tevő felfogadott, vagy köteles tűzoltóság is legyen.

— **Oltási próba.** Érdekes látványosságban volt szerdán délelőtti része Körösbánya közönségének. A Dévai Hitelbank Részvénytársaság gyakorlati módon mutatta be a vásártéren a „Minimax” kézi tűzoltókészüléket a járási főszolgabíró kívánságára, ki ezen alkalomra járásának községi előjáróságait berendelte. Tizenkét nagy ládát, mely aprófalú és faforgáccsal volt megtölve, egymásra raktak és petróleummal leöntve meggyújtották. A hatalmasan felcsapó lángokat a készülék kezelője egy pár pillanat alatt eloltotta, majd egy körülbelül 30 kg. kátrányból csinált kátrányesőt gyújtott meg és oltott el, mutatva, hogy kezdődő tüzet, ha alkalmas eszköz, — mint a „Minimax” kéznél van, — másodpercek alatt lehet eloltani és így elejét venni a városokat és községeket pusztító tüzvésznek. Mint értesülünk, oltási próbák — melyek magukba véve is igen értékesek, — minden járási közéletben lesznek. Érthető kíváncsisággal várjuk, mert ha valahol, úgy Petrozsényben szükség volna ily oltóeszközre, ha használhatónak bizonyul.

— **A hátszeg—karánsebesi vasut menetrendjének megváltoztatása** képezte Hunyadvármegye közigazgatási bizottsága intézkedésének egyik tárgyát folyó hó 20-án. A bizottság közlebről írt feljegyzést tett a kereskedelmi miniszternek, hogy a hátszeg—karánsebesi vasut menetrendje megyénk gazdalközönségére nézve igen sérelmesen készült, mert a csatlakozások mind Karánsebes felé vergálnak, Váralja felé pedig a legalkalmatlanabb a csatlakozás, így a forgalom Déva és Petrozsény helyett Karánsebes felé terelődik. Erre válaszolt a miniszter, amely válaszában kimondja, hogy a forgalom ilyen irányban való terelése célszerű és a vasutpolitának megfelel. A bizottság a miniszteri válasza egy új felirat intézését határozta el, hogy a menetrend megváltoztatásával a vonatok alkalmas csatlakozást nyerjenek Déva és Petrozsény felé, esetleg körforgalom alkottassék Hátszeg, Karánsebes—Marosilye, Déva, Piski—Hátszeg körül.

— **A Felsőbarbatyéniszkrónyi vashid építési ügye.** A vármegye a Zsíl folyón egy vashidat épít, melyet az állam hadi célokra akarárnak használni, 6 méter szélesre akar építtetni. A vármegye felírt, hogy a hidat 5 1/2 méter szélesre építi, mivel ezáltal 3000 korona költséget takarít meg. A kereskedelmi miniszter azonban szigorúan ragaszkodik a 6 méter szélességhez. A közíg. bizottság aként határozott, hogy a hidat most már csak 4 1/2 méter szélességben építtessék és — amennyiben az államnak a hidra hadi célokra szüksége van — a különbözet építési költségeit viselje.

— **Elvi döntések.** Illetékes bíróságok fölmerült konkrét esetekből kifolyólag a következő elvi jelentőségű döntéseket hozták: A közigazgatási bíróság kimondta, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és társulatok az alkalmazottaikra és nyugdíjasaikra a vállaltól vagy társulattól huzott illetmények után kivetett IV. oszt. kereseti adó után járó községi adót beszédni és a községi pénztárba beszedtetni tartoznak. — Ha az árulkodásnál előfordult kiszóródás és súlyosbítás okán hiányos csomagolást alapítottak meg, ez nem mentesíti a vasutat a szavatosság alól, amennyiben a feladó a csomagolás hiányosságát a fuvarlevélen nem ismerte el. — A tisztességtelen versenytől támasztható igények törvényhozásilag szabályozva nincsenek, ennél fogva a per elbírálásánál csakis azt lehet szem előtt tartani, hogy a versenyző versenytársával szemben követett-e el a fenálló törvények által tiltott olyan cselekményt, amely annak kárt okozott.

— **Új bányavállalat.** Megírtuk, hogy a Salgó-Tarjáni és Magyar Általános Kőszénbánya részvénytársulatok Nyitra megyében, Handlova körül és Bars megyében Újgyarmat község környékén nagy területű szénterületeket szereztek meg. Az évek óta folytatott kutatási műveletek és mélyfúrások igazolták, hogy a megszerzett területek több 100 millió métermázsza szénnek, mely minőségileg a legjobb hazai szén mellé sorakozik. A nevezett részvénytársulatok a szénterületek nagyobb

mértékben való kiaknázását és e célra új részvénytársaság alapítását határozták el. Az új részvénytársaság feladata lesz, a hazánk északi és nyugati részén működő iparágakat, melyek jelenleg majdnem kivétel nélkül külföldi szénre vannak utalva, fűtőanyaggal ellátni és a házi fűtésnek is hazai földben termelt szenet biztosítani. Értesítéseink szerint, az új részvénytársaság május havában fog 10 millió korona alaptőkével megalakulni. A részvénytőkéket a két alapító vállalat jegyzi. Elnök lesz dr. Chorin Ferenc, a Salgótarjáni Kőszénbánya elnöke, alelnök lesz dr. Löw Tivadar, a Magyar Általános Kőszénbánya elnöke. Igazgatósági tagok lesznek a Salgótarjáni részéről Frischmann J. Frigyes és Reimann Lázár igazgatók, a Magyar Általános Kőszénbánya részéről pedig Szende Lajos vezérigazgató és Bisteghi Rudolf. Vezérigazgató Görög Gábor, a Salgótarjáni igazgatóhelyettese lesz.

505—1909. sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. I. 1010/2. számú végzése következtében Dr. Halmos Bruno ügyvéd által képviselt Weisz Rezső bej. cég javára 135 kor. 58 fill. s jár. erejéig 1909. évi március hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 817 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, cimbalom és gramofon nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909.-ik évi V. 440/2. számú végzése folytán 135 kor. 58 fillér tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 79 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Vulkán községében az adósok lakásán leendő megtartására 1909. évi május hó 12-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1909. évi április 23-ik napján.

Br. Bánffy Albert
kir. bír. végrehajtó.

451—1909. sz. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy dévai kir. törvényszéknek 1908. évi 14699. számú végzése következtében Dr. Olariu Miklós petrozsényi ügyvéd által képviselt „Jána” takarékpénztár és hitelintézet r.-t. petrozsényi cég javára 274 kor. s jár. erejéig 1909. évi február hó 16-án foganatosított biztosítási, kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1270 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, felszerelések, hordók, szarvasmarhák, sertések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1909.-ik évi V. 297/2. számú végzése folytán 274 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 104 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Felsőbarbatyén községben a végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1909. évi május hó 6-ik napjának d. u. 1 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverzendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1909. április hó 10. napján.

Bíró János
kir. bír. végrehajtó.

Telek eladás.

Közvetlen a Malea-utca mellett több ház felépítésére 4 telek

E L A D Ó.

Bővebbet e lapkiadóhivatalában.

Phönix Biztosító Társaság :: kerületi főügynöksége

PETROZSÉNY, iroda az ipartestület mellett Krausz József házában.

Biztosításokat köt az ember életére, tűz, baleset, jégkár, valamint betörés ellen.

Felvilágosítással a főügynökség szívesen szolgál, hol a díj-fizetések is eszközöltetnek.

Találmányokat

szabadalmaztat és értékesít;
védjegy- és minta oltalom az összes államokban

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő

Budapest IV., Eskü-ut 3. Telefon 89 22.

Saját szabadalmi irodák a külföldön:

Berlin, W., Leipzigerstrasse 112. Paris, 58, rue Lafayette. Amsterdam, Keizersgracht 209.

Csimpán teljesen berendezett FÜSZER ÜZLET átadó.

Cím: megtudható e lap kiadóhivatalában.

Van szerencsénk a nagyérdemű
fogyasztó közönség szíves tudomá-
sára hozni, hogy a világhírű

TEA-KANNA

védjegyűlegfinomabb direkt be-
hozatalu orosz tea kizárólagos
képviselőtét átvettük s azt úgy
kiváló minőségénél, mint olcsó-
ságánál fogva a legmelegebben
ajánljuk.

Klein Testvérek.

18—20

Húscsarnok.

Bátorkodom a nagyérdemű kö-
zönség tudomására adni, hogy csar-
nokomban a **marhahús kilója 88**
fillér kicsontozva úgy, mint a főváros-
ban, adok **prima borjuhúst**, melynek
kilója 1 kor. 20 fillér, szóval min-
dennemű húсок jutányosabb árban
kaphatók. Mindennap friss, orvos által
megvizsgált egészséges húsokat árulok.

Munkások részére **egy kiló mar-
hahús csak 80 fillér.**

Főtörékvésem arra irányul, hogy
a nagyérdemű közönséget minél job-
ban kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Id. JUNGER JÓZSEF

mészáros.

Petrozsény, fő-utca Varhanek-féle ház mellett.

503—1909. sz. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró-
ságnak 1908. évi Sp. I. 1762/2. számú végzése követ-
keztében Dr. Vasinca Tamás ügyvéd által képviselt Puji
takarékpénztári r.-t. javára 200 kor. s jár erejéig 1909.
március hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás
útján foglalt és 740 koronára becsült következő ingósá-
gok, u. m.: épületek, lóvak, sertés, gabona és takarmány
nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1909-ik
évi V. 191/2. számú végzése folytán 200 kor. tőkekő-

vetelés, ennek 1908. évi május hó 10-ik napjától járó
8% kamatai, 1/3% váltódj és eddig összesen 93 kor.
40 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig,
Ponorohába községében az adósok lakásán leendő meg-
tartására 1909. évi május hó 8-ik napjának dél-
utáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107.
és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-
többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-
nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások
is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyer-
tek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t.-c. 120. §.
értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1909. évi április hó 20. napján.

Br. Bánffy Albert
kir. bír. végrehajtó.

Megérkezett!

Megérkezett!

Amerikai rendszerű

Fehérnemű Tisztító és Gőzmosó Intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség tudomására adni, hogy
Petrozsényben a Temető-utca 380.
szám alatt a modern követelmé-
nyeknek minden tekintetben
.. .. megfelelő

fehérnemű-tisztító és gőzmosó intézetet

.. .. nyitottam.

Szíves pártfogásért esedez:

MONDSCHIN KÁROLY

5—6

tulajdonos.

:: Gyönyörű választék kézimunkákban és ahhoz való anyagokban! ::

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

:: PETROZSÉNY, KOSSUTH LAJOS-TÉR. ::

Dr. ROSENBERG-féle ház.

Mélyen leszállított árak!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Állandóan nagy választékban:

harisnyák, keztyűk, elegáns övek, eső- és napernyők, fiu-, lányka-,
férfi- és nőisapkák, női **kézitáskák**, **pénz- és szivartár-
cák**, **utazóbőröndök**, utazókosarak, **sétabotok**, kosárdisz-
múárak, asztaldiszek, emlékkönyvek, plús kazetták, **gallérok**,
kézelők, gyermekjátékok, **ajándéktárgyak** stb. stb.

**Különlegességek férfi és női fehérne-
:: műekben és nyakkendőkben! ::**

Tömeges látogatást kér teljes tisztelettel:

5

REINNR ANDOR Petrozsény.

Nagyraktár valódi angol és francia parfümökben!

::: Pontos kiszolgálás! :::

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek becses tudomására
hozni, hogy a „Szurduk szoros”-
ban levő

„GAMBRINUS”

vendéglőt teljesen újonnan átala-
kitva és berendezve (kedvező idő-
ben) május hó 1-én megnyitom.

Kitűnő meleg és hideg ételek-
ről gondoskodtam. — Ugyszintén
naponként friss Dréher-féle ko-
rona sör és kitűnő borok.

Minden vasár- és ünnepnapon elegendő.

Főtörékvésem leendő a nagyérdemű
közönség mindennemű igényének meg-
felelni, miért is b. pártfogását kéri

Ifj. SOHR ÖDÖN

2—2

vendéglős.

:: Teke pálya! ::